

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौ
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर वहादुर कार्की
फैसला
२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १
पुनरावेदन नं. : ०७४-RB-०१०२

भक्तपुर जिल्ला भक्तपुर उ.म.न.पा. व्यासीटोल स्थित बर्जर जेन्सन एण्ड निकल्सन (नेपाल) प्रा.लि. को तर्फबाट ऐ. का अख्तियार प्राप्त कन्ट्री मेनेजर सैवाल घोष..... १ } पुनरावेदक
विरुद्ध
भन्सार जाँचपास परिक्षण कार्यालय, सुविधानगर, तिनकुने.....१ } प्रत्यर्थी

मुद्दा : भन्सार जाँचपास परीक्षण

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री सुरज श्रेष्ठ

प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट : विद्वान शाखा अधिकृत श्री इन्दु बस्याल भण्डारी

अविलम्बित नजिर : x

भन्सार जाँचपास परीक्षण कार्यालयबाट जाँचपास पछिको परिक्षण हुँदा मिति २०७४।८।४ को निर्णय अनुसार भनी अन्तःशुल्क महसूल तथा मू.अ.कर एवं जरिवाना दाखिला गर्न भएको पत्राचारनुसार भन्सार २०६४ को दफा ६२(१) बमोजिम पुनरावेदक बर्जर जेन्सन एण्ड निकल्सन (नेपाल) प्रा.लि. को यस न्यायाधिकरण समक्ष पुनरावेदन परी सुनुवाईका लागि आज यस इजलासमा पेश हुन आएकोमा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

मुद्दाको तथ्य

१. पुनरावेदक बर्जर जेन्सन एण्ड निकल्सन (नेपाल) प्रा.लि. ले प्रज्ञापनपत्र नं. II2I, ८९४७। मिति २०१६-०१-०३, २०१५-१२-०६ (वि.सं. २०७२।९।१९, २०७२।०८।१७ बाट पैठारी गरी

ल्याएका मालवस्तु Industrial Solvent पैठारी गर्दा भन्सार दरबन्दी ३८१४०००० लगाएर पैठारी गरेको देखिन्छ । भन्सार जाँचपास परिक्षण कार्यालयको मिति २०७३।१२।२० गतेको निर्णयानुसार छनौट भई पुनः पि.सि.ए. शाखाबाट परिक्षण हुँदा आर्थिक ऐन २०७२ले भन्सार दरबन्दी उपशिर्षक ३८१४०००० मा प्रति लिटर रु. २२ का दरले अन्तःशुल्क लाग्ने कानूनी व्यवस्था रहेकोले प्रतिलिटर २२ अन्तःशुल्क छुट हुन गएकोले ४४००० लिटरको रु. २२ को दरले अन्तःशुल्क रु. ९६८०००।-, भन्सार ऐन २०६४ को दफा ३४(२) बमोजिम शत प्रतिशत जरिवाना रु. ९६८०००।- कायम भएको मूल्यको १३ प्रतिशतले मू.अ.कर रु. १२५८४०।- र भन्सार ऐन २०६४ को दफा ३४ (२) बमोजिम सो मा लाग्ने शत प्रतिशत जरिवाना रु. १२५८४०।- समेत जम्मा रु. २१८७५८०।- दाखिल गर्न प्रत्यर्थी कार्यालयबाट पुनरावेदक कम्पनीको नाममा आदेश भएको रहेछ । उक्त आदेश उपर भन्सार ऐन २०६४ को दफा ६२(१) बमोजिम पुनरावेदक बर्जर जेन्सन एण्ड निकल्सन (नेपाल) प्रा.लि. का तर्फबाट प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरण समक्ष पनि आएको देखियो । पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट प्रस्तुत पुनरावेदनपत्रमा देहाय बमोजिमका जिकिरहरू लिएको देखिन आएको छ :-

- क. कम्पनीले आयात गरेको सामान MTO (Mineral Turpentine Oil) भन्सार दरबन्दी ३८१४०००० मा नभई दरबन्दी २७१०१९ मा पर्ने भनी भन्सार महसूल दरबन्दीमा स्पष्ट भएको अवस्थामा अर्को दरबन्दीमा पर्ने भनी भएको आदेश त्रुटिपूर्ण छ ।
- ख. पुनरावेदक कम्पनी रंग उत्पादन गर्ने उद्योग भएको र यस कम्पनीले Industrial Solvent अर्थात MTO आयात गर्ने गरेको छ । भन्सार दरबन्दी रु. ३८१४०००० मा उल्लेख भएको सामान Organic composite solvents and thinners हो जुन सामान कम्पनीलाई आवश्यक नै छैन । भन्सार दरबन्दी नं. २७१०१९९० भनी जारी भएको विजक, ARE-1 फर्म र Bill of Export for Duty Free Goods बाट भनी आयातीत वस्तु दरबन्दी नं. २७१०१९९० नै रहेको पुष्टि भएको छ ।
- ग. तसर्थ विपक्षी कार्यालयबाट मिति २०७४।८।४ मा भएको जाँचपास पछिको निर्णय र सो सँग सम्बन्धित आदेश पत्र समेत बदर गरी पाउँ ।

ठहर

२. नियम बमोजिम पेसी सूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र एवं प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।
३. पुनरावेदक करदाता बर्जर जोन्सन एण्ड निकोल्सनका तर्फबाट रहनु भएका विद्वान अधिवक्ता सुरज श्रेष्ठले उद्योगले पैठारी गरेको मालवस्तु इनामेल रंग बनाउने कच्चा पदार्थ हो । सो कच्चा पदार्थ विगत देखि नै भन्सार वर्गिकरण उपशिर्षक २७१०१९९० बाट पैठारी भई आएको छ । ३८१४०००० मा पर्ने र अन्तःशुल्क लाग्ने थियो भने भन्सार अधिकृतले सोही बखत भन्नु पर्ने थियो । पैठारी भएको तिन वर्ष पछि आएर अन्तःशुल्क लगाउन मिल्दैन । उद्योगले पैठारी गर्ने सो कच्चा पदार्थ भन्सार वर्गिकरण उपशिर्षक २७१०१९९० मा पर्ने भएकोले प्रत्यर्थी कार्यालयको निर्णय बदर गरी पाउँ भनी बहस गर्नु भयो ।
४. प्रत्यर्थी भन्सार जाँचपास परिक्षण कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालयका

विद्वान शाखा अधिकृत इन्दु बस्याल भण्डारीले जाँचपास परिक्षणको लागि भन्सार ऐन अनुसार जानकारी गराई कागजात प्रमाण माग गरेको र पेश भएका प्रमाण कागजातका आधारमा नै परीक्षण गरेको हो । भन्सार वर्गिकरण उपशिर्षक ३८१४०००० मा पर्ने मालबस्तु भनी पैठारीकर्ताले घोषणा गरेका छन् । सो उपशिर्षकमा पर्ने मालबस्तुमा अन्तःशुल्क लाग्छ । पैठारीका बखत छुट भएको अन्तःशुल्क र मूल्य अभिवृद्धिकर असुल गर्न भएको निर्णय कानून सम्मत भएकोले शुरु सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस गर्नुभयो ।

५. प्रस्तुत मुद्दाको प्राप्त शुरु मिसिल र पुनरावेदन पत्र एवं संलग्न कागजात समेत अध्ययन गरी पुनरावेदक तर्फका विद्वान अधिवक्ता र प्रत्यर्थी तर्फबाट उपस्थित विद्वान सरकारी वकिलले गर्नुभएको बहस समेत सुनी सकेपछि निर्णय तर्फ विचार गर्दा देहाय अनुसारका प्रश्न उपर विचार गर्नुपर्ने देखिन आयो:-

(क) पुनरावेदकले प्रज्ञापन पत्र नं. ११२१ र ८९४७१ बाट पैठारी गरेको Industrial Solvent मा प्रत्यर्थी कार्यालयले अन्तःशुल्क लगाउन गरेको निर्णय मिलेको छ, छैन ?

(ख) प्रत्यर्थी कार्यालयले भन्सार जाँचपास हुँदा छुट भएको अन्तःशुल्क र मू.अ.कर रकममा शतप्रतिशत जरिवाना लगाउने गरी भएको निर्णय कानून सम्मत छ, छैन ?

६. प्रथम पत्रको सन्दर्भमा विचार गर्दा, पुनरावेदकले प्रज्ञापनपत्र नं. ११२१ र ८९७१ बाट Industrial Solvent पैठारी गरेको तथ्यमा विवाद रहेको देखिदैन । पैठारी भएका मालबस्तुको सम्बन्धमा पुनरावेदकले जाँचपास परीक्षणका बखत मिति २०७४।७।२६ मा प्रत्यर्थी कार्यालयमा पेश गरेको लिखित जवाफ र पुनरावेदन पत्रको प्रकरण २(ख) मा रंगरोगन उत्पादन गर्नको लागि Industrial Solvent अर्थात् Mineral Turpentine Oil - MTO पैठारी गरेको भन्ने व्यहोरा उल्लेख भएबाट प्रज्ञापन पत्रमा उल्लेखित बस्तु Industrial Solvent पैठारी भएको देखिन्छ ।

७. पैठारीकर्ता पुनरावेदकले अन्तःशुल्क लाग्ने थियो भने सोही बखत भन्सार अधिकृतले भन्नु पर्ने थियो तिन वर्ष पछि अन्तःशुल्क निर्धारण गर्न मिल्दैन भनी जिकिर लिएको देखिन्छ । यसतर्फ विचार गर्दा भन्सार ऐन, २०६४ को दफा २० मा मालबस्तुको जाँच गर्ने सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ । सो दफाको उपदफा (२) मा भन्सार अधिकृतले छनौट प्रणाली अनुसार जाँचपास गर्न सक्ने देखिन्छ । यस अनुसार भन्सार अधिकृतले मालबस्तु र तत्सम्बन्धि कागजात समेत जाँच नगरी घोषणाका आधारमा जाँचपास गर्ने, कागजात मात्र जाँचगरी मालबस्तु जाँच नगरी जाँचपास गर्ने, मालबस्तु तथा तत्सम्बन्धी कागजात समेत जाँच नगरी जाँचपास पछि परीक्षण गर्ने गरी घोषणाका आधारमा र मालबस्तु तथा तत् सम्बन्धी कागजात समेत पूर्ण रूपमा जाँच गरेर जाँचपास गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ । पुनरावेदकले पैठारी गरेका प्रज्ञापन पत्रमा कागजात र घोषणाका आधारमा जाँचपास भएको भन्ने संक्षिप्त व्यहोरा उल्लेख भएको देखिन्छ । प्रज्ञापनपत्रको सो व्यहोरा भन्सार ऐनको दफा २०(२)(ग) अनुसार मालबस्तु तथा तत्सम्बन्धी कागजात समेत जाँच नगरी जाँचपास पछि परीक्षण गर्ने गरी जाँचपास भएको हो भन्ने देखिन आयो । भन्सार ऐनको दफा ३४(१) मा पैठारीकर्ताले गरेको घोषणा अनुरूप भए नभएको यकिन गर्न मालबस्तु खरीद पैठारी वा विक्री सम्बन्धी खाता, श्रेष्ठा अभिलेख वा अन्य यस्तै कागजातका आधारमा जाँचपास पछिको परीक्षण गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्थाका आधारमा प्रत्यर्थी जाँचपास परीक्षण कार्यालयबाट भएको परीक्षण कानून सम्मत

देखिन्छ । भन्सार ऐनको दफा ५२ अनुसार पैठारीकर्ताले पैठारी गर्ने मालबस्तु आफैले नछुटाई भन्सार एजेण्ट मार्फत छुटाउन चाहेमा भन्सार एजेण्ट नियुक्त गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ । पैठारीकर्ताले नियुक्ति गरेको भन्सार एजेण्ट सो प्रयोजनका लागि सो मालबस्तुको धनी सरह मानिने व्यवस्था दफा ५३ मा रहेको छ । पुनरावेदकले नियुक्ति गरेको भन्सार एजेण्टले प्रज्ञापनपत्र भरी भन्सार कार्यालयमा घोषणा गरेको मालबस्तुको सम्बन्धमा अन्यथा भन्न मिल्ने देखिदैन । विद्यमान भन्सार ऐन अनुसार पैठारीकर्ताको तर्फबाट भन्सार एजेण्टले घोषणा गरे अनुसार भन्सार अधिकृतले दफा २०(२) (ग) अनुसार जाँचपास भएको मालबस्तुको प्रज्ञापनपत्र लगायतका सो बस्तु खरीद पैठारीसँग सम्बन्धित श्रेष्ठा अभिलेख जाँचपास परीक्षण कार्यालयले परीक्षण गर्ने कार्य कानून सम्मत नै भएको ठहर हुने देखिन्छ ।

८. पैठारीकर्ताका तर्फबाट भन्सार एजेण्टले पैठारी भएको मालबस्तु Industrial Solvent भएको र उक्त मालबस्तुको भन्सार वर्गिकरण उपशिर्षक ३८१४०००० हो भनी घोषणा गरेको देखिन्छ । उक्त भन्सार उपशिर्षकको मालबस्तुमा आर्थिक ऐन, २०७२ को अन्तःशुल्क दरबन्दी अनुसार प्रतिलिटर रु. २२ अन्तःशुल्क लाग्ने देखिन्छ । पैठारीकर्ताले सो मालबस्तु पैठारी गरेका प्रज्ञापन पत्र र राजस्व दाखिला गरेका रसिद भौचरबाट कानून अनुरूप असुल गरिनुपर्ने अनिवार्यता भएको अन्तःशुल्क असुल गरेको नदेखिएकोले प्रत्यर्थी भन्सार जाँचपास परीक्षण कार्यालयले कानूनी तवरमा असुल गर्नुपर्ने अन्तःशुल्क कानून बमोजिम नै निर्धारण भए गरेको देखिन आयो । यसमा पैठारीकर्ताले घोषणा गरेको मालबस्तुको भन्सार वर्गिकरण उपशिर्षक फरक परेको वा घोषणा गरेको मालबस्तुको कारोबार मूल्य फरक परेको भन्ने विवाद नभएर भन्सार जाँचपास भएका बखत अन्तःशुल्क रकम र सो अन्तःशुल्क रकमको हुने मू.अ.कर छुट भएकाले सो छुटको अन्तःशुल्क र मू.अ.कर निर्धारण गर्ने गरी भएको भन्सार जाँच पास कार्यालयको निर्णय कानून विपरित भएको देखिन आएन ।

९. अब दोस्रो प्रश्न तर्फ विचार गर्दा, भन्सार ऐन २०६४ को दफा ३४ (२) मा पैठारीकर्ताले पैठारी गरेका मालबस्तु निजले घोषणा गरेको भन्दा भिन्न मालबस्तु पाइएमा वा निजले गरेको घोषणा अनुरूप नभएको देखिएमा वा कारोबार मूल्य वा मालबस्तुको परिमाण घटि घोषणा गरेको देखिएमा सो कारणले घटी भएको पैठारी हुँदाका बखत लाग्ने महसूल निजबाट असुल गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ । पैठारीकर्ताले कारोबार मूल्य फरक घोषणा गरेकोमा र वर्गिकरण फरक गरेको कारणले महसूल घटी असुल भएको अवस्थामा सो घटी भएको महसूल र सो महसूलको शतप्रतिशत जरिवाना लाग्ने व्यवस्था पनि सोही दफाको उपदफा (२) र (३) मा रहेको पाइन्छ । यसमा कारोबार मूल्य र भन्सार वर्गिकरण उपशिर्षक फरक गरी घोषणा भएको कारणले महसूल फरक परेको भन्ने देखिदैन । घोषणा गरेकै मूल्य र वर्गिकरण उपशिर्षक अनुसार लाग्ने अन्तःशुल्क र मू.अ.कर रकम मात्र तत्काल असुल हुन छुट भएको सम्म देखिन आउँछ । प्रत्यर्थी कार्यालयले गरेको निर्णय पर्चांमा पुनरावेदकलाई सतप्रतिशत जरिवाना लगाउनु पर्ने कारण एवं आधार के-के हुन ? भनी स्पष्ट तवरमा उल्लेख गर्न सकेको समेत नपाइएको पृष्ठभूमिमा घोषणा गरेको मूल्य र वर्गिकरण उपशिर्षकको तोकिएको दरमा लाग्ने महसूल (अन्तःशुल्क र मूल्य अभिवृद्धि कर) रकम छुटसम्म भएको देखिँदा लाग्ने महसूल रकम छुट भएको आधारमा पुनरावेदकलाई अनिवार्य जरिवाना गरिहाल्नु पर्दछ भन्ने भन्सार ऐन, २०६४ को दफा ३४(२) र (३) ले निर्देशित गरेको नदेखिँदा पुनरावेदकलाई शतप्रतिशत जरिवाना लगाउने

हदसम्मको निर्णयसँग सहमत हुन सक्ने अवस्था रहेन ।

१०. उल्लिखित आधार कारण समेतबाट भन्सार जाँचपास परिक्षण कार्यालय, सुविधानगर तीनकुने, काठमाडौंको मिति २०७४।८।४ को निर्णयमा पुनरावेदकले घोषणा गरेको मालबस्तुमा भिन्न मालबस्तु नदेखिएको, निजले घोषणा गरे अनुरूप नभएको नदेखिएको र कारोबार मूल्य वा मालबस्तुको परिमाण घटी घोषणा गरेको नदेखिएको अवस्थामा शतप्रतिशत जरिवाना गरेको हदसम्मको निर्णय मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म केही उल्टी हुने ठहर्छ । भन्सार वर्गिकरण शिर्षक नं. ३८१४ अन्तरगतका मालबस्तुमा प्रतिलिटर रु. २२।- का दरले अन्तःशुल्क लाग्ने र मू.अ.कर लाग्ने मालबस्तु भएको देखिँदा सो हदसम्मको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरू तपशिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल

माथि ठहर खण्डमा लेखिएअनुसार शतप्रतिशत जरिवाना गरेको हदसम्मको निर्णय मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म केही उल्टी हुने ठहरेकोले पुनरावेदकलाई कानूनको म्यादभिन्न अन्तःशुल्कको जरिवाना रु. ९,६८,०००।- र मू.अ.करको जरिवाना रु. १,२५,८४०।- नियमानुसार फिर्ता दिनु.....१

प्रस्तुत मुद्दाको फैसला भएको सूचना विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौंलाई दिनु.....२

प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी, सुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु.....३

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा हामीहरु सहमत छौं ।

डम्बर बहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयार गर्ने

टिपोट गर्ने: मनोज कुमार श्रीवास्तव, शाखा अधिकृत

टाइप गर्ने: प्रदिप तिवारी

इति सम्बत् २०७५ साल भदौ महिना १२ गते रोज ३ शुभम्